

ΜΑΘΗΜΑ: ΘΕΑΤΡΟ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΑΡΧΑΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Γ΄ ΜΑΘΗΜΑ

19.11.2018

Διδάσκων:
Ανδρέας
Αντωνόπουλος

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ

- α) Επανάληψη
- β) Εισαγωγή στην Κωμωδία
- γ) Αριστοφάνης
- δ) *Όρνιθες*

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΩΜΩΔΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

-Ετυμολογία (<κῶμος)

-Αρχαία Κωμωδία (5^{ος} αι. π.Χ.)

Αριστοφάνης

-Μέση Κωμωδία (400-325 π.Χ.)

Αποσπάσματα

-Νέα Κωμωδία (325 π.Χ. κ.ε.)

Μένανδρος

ΑΡΧΑΙΑ ΚΩΜΩΔΙΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- πολιτική κωμωδία
- επικαιρότητα
- Αθηναϊκά θέματα
- προσωπικές επιθέσεις
- ιδιότυπη δομή
- ευρηματική πλοκή
- καθοριστικός ρόλος **κωμικού ήρωα** + Χορού (24 μέλη)
- αποστροφές στο κοινό
- αθυροστομία
- γλωσσική και μετρική ποικιλία
- ιδιαίτερη σκευή

ΔΟΜΗ

-ΠΡΟΛΟΓΟΣ

(Εισαγωγική σκηνή υποκριτών)

-ΠΑΡΟΔΟΣ

(Είσοδος Χορού και α' επαφή με κωμικό ήρωα)

-ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ

(Λεκτική αντιπαράθεση κωμικού ήρωα και αντιπάλου του (ή δύο αντίπαλων Χορών) και επικράτηση του πρώτου. Σύνθετη δομή με απαγγελλόμενα και λυρικά μέρη)

-ΠΑΡΑΒΑΣΗ

(Άμεση αποστροφή Χορού στους θεατές. Λυρικά + απαγγελλόμενα μέρη)

-ΙΑΜΒΙΚΕΣ ΣΚΗΝΕΣ

(Αυτοτελείς σκηνές στις οποίες ο κωμικός ήρωας αντιμετωπίζει ενοχλητικούς επισκέπτες)

-ΕΞΟΔΟΣ *(αποχώρηση θριαμβευτή ήρωα και Χορού)*

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ

ΒΙΟΣ & ΕΠΟΧΗ

***ΓΕΝΝΗΣΗ: περ. 445 π.Χ. στην Αθήνα**

- Αριστοκρατική οικογένεια
- Ακμή πόλης (Αθηναϊκή Συμμαχία)
- Παρακμή (Πελοποννησιακός Πόλεμος)

***Α' ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ σε δραματικούς αγώνες: 427 π.Χ.**

***Α' ΝΙΚΗ: 426 π.Χ.** (19 ετών, μετά από 1 χρόνο!)
Μόνο 4 νίκες + 1 μετά θάνατον (*Βάκχες*)

-425 π.Χ. *Αχαρνείς* (αρχαιότερο σωζόμενο)

414 π.Χ. *Όρνιθες

-388 π.Χ. *Πλούτος* (τελευταίο σωζόμενο)

***ΘΑΝΑΤΟΣ: περ. 385 π.Χ.**

ΕΡΓΟ

***ΣΥΝΟΛΙΚΑ: 44 έργα (πηγές)**

***ΣΩΖΟΜΕΝΑ:**

11 ΚΩΜΩΔΙΕΣ

Αχαρνείς

Ιππείς

Νεφέλες

Σφήκες

Ειρήνη (421 π.Χ.)

Όρνιθες

Λυσιστράτη

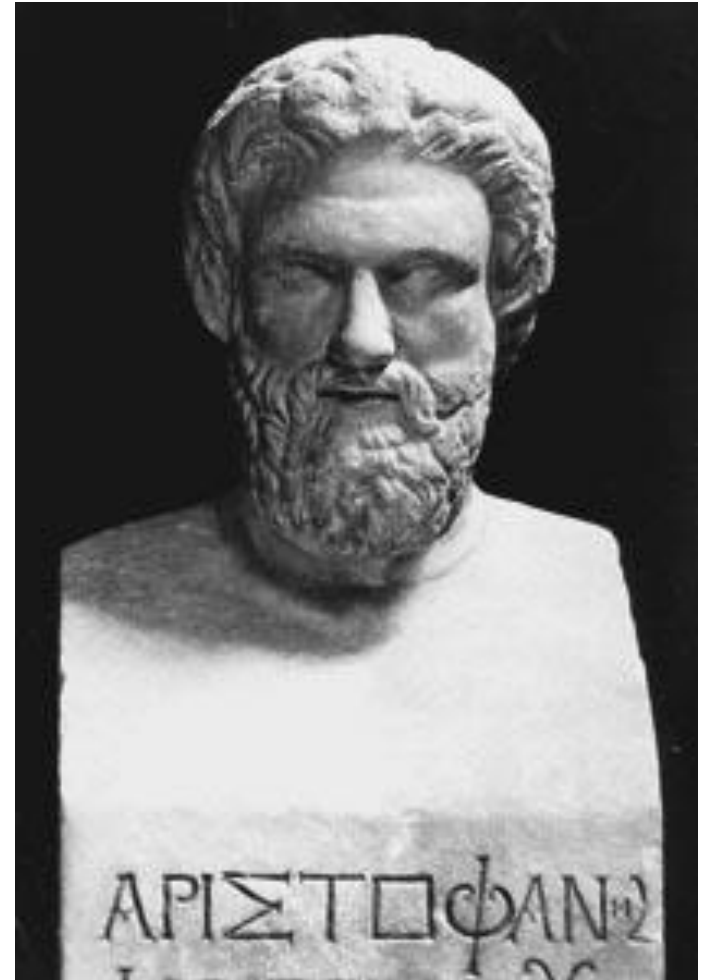
Θεσμοφοριάζουσες

Βάτραχοι

Εκκλησιάζουσες

Πλούτος

+ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

ΟΡΝΙΘΕΣ

ΟΡΝΙΘΕΣ (Επίδαυρος 1975)

<https://www.youtube.com/watch?v=ob885ki2IRs>

ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ

Αριστοφάνους *Όρνιθες (=Τα Πουλιά)*

- ΔΙΔΑΧΘΗΚΕ:** το 414 π.Χ. (2^η θέση)
(λίγο πριν την Σικελική καταστροφή)
- ΘΕΜΑ:** Η μεταμόρφωση δύο Αθηναίων σε πουλιά και η ίδρυση στον ουρανό της φανταστικής πόλης «Νεφελοκοκκυγίας»
- ΧΟΡΟΣ:** Πουλιά
- ΧΩΡΟΣ:** «Νεφελοκοκκυγία» (ουτοπία)
- ΣΚΗΝΗ:** Ερημικός τόπος, με βράχια, θάμνους κτλ.
- ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:** Πεισέταιρος, Ευελπίδης, Τσαλαπετεινός, Χορός Πουλιών, και πολλοί άλλοι (πιο πολυπρόσωπη κωμωδία του Αριστοφάνη)

ΔΟΜΗ

Αριστοφάνους Όρνιθες (1851 στίχοι):
(η εκτενέστερη κωμωδία του ποιητή)

- Πρόλογος
- Πάροδος
- Επιρρ. Αγώνας (ο κωμικός ήρωας ΔΕΝ έχει αντίπαλο)
- Μεταβ. Σκηνή
- Παράβαση Α'
- Ιαμβικές Σκηνές Α'
- Παράβαση Β'
- Ιαμβικές Σκηνές Β'
- Έξοδος

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Dover K.J., *Η Κωμωδία του Αριστοφάνη*, μτφρ. Φ. Κακριδή, Αθήνα (MIET) 2003
- Bowie A.M., *Αριστοφάνης. Μύθος, Τελετουργία και Κωμωδία*, μτφρ. Π. Μοσχοπούλου, Αθήνα (Τυπωθήτω), 1999
- Cartledge P., *Ο Αριστοφάνης και το Θέατρο του Παραλόγου*, μτφρ. Λ. Ταχματζίδου, Αθήνα (Ενάλιος) 2006
- Conford F.M., *Η Αττική Κωμωδία*, μτφρ. Λ. Ζενάκου, Αθήνα (Παπαδήμα), 1993
- Κακριδής Φ., *Αριστοφάνους Όρνιθες* (ερμηνευτική έκδοση), Ιωάννινα (Δωδώνη) 1982
- MacDowell D.M., *Aristophanes and Athens: An Introduction to the Plays*, Oxford (Oxford University Press) 1995
- Μαρκαντωνάτος Α. & Παππάς Θ. (επιμ.), *Αττική Κωμωδία. Πρόσωπα και Προσεγγίσεις*, Αθήνα (Gutenberg) 2011
- Σπυρόπουλος Η., *Αριστοφάνης. Σάτιρα, Θέατρο, Ποίηση*, Αθήνα (Παρατηρητής) 1988
- Σταύρου Θρ., *Οι Κωμωδίες του Αριστοφάνη*, Αθήνα (Εστία) 2006
- Slater N.W., *Spectator Politics: Metatheatre and Performance in Aristophanes*, Philadelphia (University of Pennsylvania Press) 2002
- Thiercy P., *Ο Αριστοφάνης και η Αρχαία Κωμωδία*, μτφρ. Γ. Φ. Γαλάνης, Αθήνα (Πατάκη), 1999
- Zimmermann B., *Η Αρχαία Ελληνική Κωμωδία*, μτφρ. Η. Τσιρικιάκης, Αθήνα (Παπαδήμα), 2003

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑ

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ
κάθε Τετάρτη, 18:00-21:00 μ.μ.
στο τηλ. 2614 008160

ΜΕΣΩ ΗΛ. ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ
andreas.antonopoulos@ac.eap.gr